

24 Szabó Elemér.
25 Szabó Kálmán.
26 Szigyártó István.
27 Sztik Gusztáv.
28 Vitális István.
29 Vladár Sándor.
30 Zeheri István,

VI. osztály

1 Bernáth Sándor.
2 Binét Arnold.
3 Bodrogyó Zoltán.

4 Csesznok Lajos.
5 Csorba Barna.
6 Deme Lajos.
7 Engel Lajos.
8 Fábry Géza.
9 Fáy István.
10 Fodor Pál.
11 Greiner Zsigmond.
12 Hegedüs Adolf.
13 Katona József.
14 Kohn Albert.
15 Koncsok János.

16 Nagy Ferencz.
17 Papp Árpád.
18 Perjesy Gyula.
19 Perjesy László.
20 Rutkay Béla.
21 Tóth József.
22 Tóthy János.
23 Török Árpád. † 1874. év
november 20.
24. Vozáry Amadé.
25. Záborszky Gyula.
26. Zehery Lajos.

A tanulók létszámának statisztikai kimutatása az 187⁴/₅-ik tanévről:

Osztály	a) vallásra nézve:					b) nyelvre nézve:				c) korra nézve:										Összes	
	ágost. h.	helv. hitv.	róm. kath.	izraelita	Összesen	magyar	német	tót	Összes	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		Összes
I.	12	21	15	7	55	42	2	11	55	5	12	15	16	7	—	—	—	—	—	—	55
II.	22	10	8	3	43	28	4	11	43	—	9	12	13	8	1	—	—	—	—	—	43
III.	15	7	5	5	32	21	4	7	32	—	—	—	13	9	9	1	—	—	—	—	32
IV.	11	8	3	4	26	19	1	6	26	—	—	—	3	7	8	6	2	—	—	—	26
V.	10	11	5	4	30	25	1	4	30	—	—	—	—	2	14	7	7	—	—	—	30
VI.	6	13	2	5	26	21	1	4	26	—	—	—	—	—	6	12	3	4	1	—	26
Összesen	76	70	38	28	212	156	13	43	212	5	21	29	42	33	41	26	12	4	1	—	212

d) születéshelyre nézve:

Osztály.	Rimaszombati	Gömörmegyei	Borsodmegyei	Nógrádm.	Szepesmegyei	Turócsm.	Nyitra.	Ugocsa.	Pestm.	Abauj.	Zólyom.	Beregn.	Barsm.	Szabolcsm.	Zólyom.	Zemplén.	Hontm.	Kiskunsági	Összesen
I.	15	23	5	1	2	2	1	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	1	55
II.	10	20	2	3	4	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
III.	7	12	4	1	3	2	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	32
VI.	7	8	1	3	1	2	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	26
V.	11	9	—	4	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	30
VI.	12	7	1	—	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Összesen	61	80	13	12	12	13	2	2	2	1	6	1	1	1	1	1	1	1	212

Tájékoztatásul:

1. Az 187⁵/₆ tanév szept. 1-ső napján veszi kezdetét. Az első napokban tartatnak a beírások, felvételi- és javító vizsgálatok. A beíratásoknál a szülék, gyámok, vagy ezek helyettesei jelen lenni kéretnek.
2. A tandíj 12 frt, mely félévénként előlegesen az igazgatónál fizetendő. Ugyan ekkor fizetendő a tápdíj is a tápdíj gondnokánál.
3. A ki táp- vagy tandíj el- vagy leengedésre igényt tarthat, iskolai és szegénységi bizonyítványokkal felszerelt folyamodását auguszt 30-ik napjáig az igazgatósághoz küldje be; ellenesetben jótéteményben csak esetleg részesülhet.
4. Mindkét iskolai fél év végén minden növendék előhaladásáról jegyzőkönyvi kivonatot kap, mely a szülék, gyámok vagy ezek helyettesei által aláírandó, s ekként az osztálytanárnak bemutatandó.
5. A ki egy, vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyer, pótvizsgára utasítatik, az utóbbinak vizsga-díja 4 frt; azok pedig, kik minden ok nélkül elmulasztják a szigorlatokat 8 frt befizetése után tehetnek vizsgát. Ez összeg taneszközök szaporítására fordítatik.
6. Minden nem prot. tanuló saját vállástanában nyert előmenetelét félévénként hiteles bizonyítványal igazolni köteles; ellenesetben nem osztályozható, s mint ilyen bizonyítványra nem számolhat.

LEVÉLTÁR

A R I M A S Z O M B A T I

EGYESÜLT PROTESTANS GYMNASIUM

XXII-ik

É R T E S I T Ő J E

az 187⁴/₅ tanévről.

KÖZLI:

BODOR ISTVÁN,

EZ ÉVI IGAZGATÓ.

A közzvizsgák rende:

Junius 28-án d. e. az V. és VI. osztályban. | Junius 29-én d. e. a III. és IV. osztályban.
„ 28-án d. u. az I. „ | „ 29-én d. u. a II. „
Ezeket megelőzi junius 27-én (vasárnap) d. e. isteni tisztelet után a **francia-nyelvet** tanulók vizsgálat, s d. u. 3 óraker lesz a „**Kazinczy ünnepély**“, mit a tornászati próba zár be, mely a közs-iskola tornahelyiségében leend.

RIMASZOMBAT,

NYOMATOTT RÁBELY MIKLÓSNÁL.

1875.

Adatok az év történetéhez.

A tanévet szept. 8-án kezdtük meg. S minthogy az építkezés még teljesen bevégezve nem volt, a városi hatóságot kerestük meg, mely készséggel engedte át a katonai laktanyát, a közös-iskola helyiségét, s a részben üresen álló tisztilakokat, melyekben a tanítást megkezdettük, lesve s várva a pillanatot, hogy megújított lakhelyünkre bevonulhassunk.

E nap volt szept. 27-ike. Ekkor vonultunk szép számú növendékeinkkel saját fészünkbe, melyet ns. és főt. **Kun Bertalan**, superintendens ur keneteljes imával avatott föl a Muzsák templomává; így az isk. évet valódi ünneppel kezdtük meg, oly ünneppel, melyen a kegyelet és áldozatkészség tartotta diadalát.

Ugyanis az igazgató-választmány és a tanári kar által a mult isk. évben, részint a nagy közönséghez; részint pedig volt tanítványainkhoz intézett „Szíves kérelmünk“ nem hangzott el nyomtalanul, mert a nagyobb rész, — megértve azt, hogy „**ki a közügynek áldozik, Istennek áldozik**“, szeretetteljesen küldte be filléreit az építkezésre.*) S ezen fillerek tekintélyes összege, az igazgató-választmány, s a tanári kar buzgalma keresztül vitte, hogy a 15 termet magában foglaló két emeletes épület 101 nap alatt romjaiból új életre kelt.

Első félévi szigorlatainkat f. é. jan. 30, 31. s febr. 1-ső napján tartottuk meg. S az évet jun. 28-, 29-én tatott kövizsga alkalmával zártuk be, ezt 27-én a francziát-tanulók vizsgája, az önképző-társulat évváró ünnepélye, s a tornatanulók gyakorlatai előztek meg.

Már az év elején a tanári kar nagy öröme és segélyére szolgált az, hogy tiszt. **Terhes Pál** és **Szalóczy Dániel** h. h. lelkész urak fölkérés folytán szívesek voltak a vallástan tanítását elvállalni, s így a latin-nyelvet, mely eddig részben, s a természettudományt, mely teljesen együtt adatott elő az V. és VI. osztályban, elválaszthattuk.

Dr. Szabó Sámuel, iskolánknak a tanári kar által fölkért orvosa, szegény sorsu beteg növendékeinket, egész éven át minden díj nélkül gyógykezelt.

Az ifjúság erkölcsi magaviseletéről és előhaladásáról elismerőleg nyilatkozhatunk.

S e miatt származott örömünket megzavarta az, hogy két jeles ifjut, **Török Árpád** VI-ik és **Nagy Endre** III. osztálybeli tanítványainkat elvesztettük, kik az életükhöz kötött szép reményeket kora sirba vivék.

Hogy vesztességünk annál nagyobb legyen, az isk. év alkonyán jun. 17-ikén **Jungmann Dániel** rimaszombati ág. hitv. lelkész is elhunyt. Iskolánk igazgató-választmányának h. tagját, a tanügy buzgó apostolát vesztette el az elhunytban.

Nyugodjanak békén az elhunytak porai!

A növendékek összes száma 212. Ezek közül tandíjmentes volt 13, féltandíjt fizetett 5, m. tanuló 2.

Végül hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, kik iskolánkat **szellemileg** és **anyagilag** támogatták. Hiszen ez év megmutatta: hogy mit tehet a nemeslelkűség; s bebizonyította: hogy mint ezelőtt, úgy most is öre iskolánknak a város, édes anyja a két testvér egyház, éltetője a közönség áldozat készsége. Adja Isten, hogy jövőre is úgy legyen!

A gymnasium igazgató választmánya.

Ez évi elnök: **Roffi Borbély László** (lakik Jánosiban) Tagok: Ág. hitv. **Karno Andor**, kishonti főesperes és eszerencsényi lelkész; **Kubinyi Ödön** esperességi felügyelő; helyettese **Dr. Patzek Mór** megyei főorvos; **Dr. Marikovszky Gusztáv** orvostudor. — Helv. hitv. **Terhes Pál** rimaszombati lelkész, **Széplaky Lajos** megyei pénztárnok és id. **Longyel Sámuel** ügyvéd, mint Rimaszombat városa képviselője. Pénztárnok: **Zehery Gábor** árvaszéki ülnök. Jegyző: **Badinyi Gyula** ügyvéd. A tanárikart képviseli az igazgató.

A tanári kar.

Terhes Pál, rimaszombati h. h. lelkész, igazgató választmányi tag. Fölkérés folytán tanítja a vallást az V. és VI. osztályban het. 2 órán.

Szalóczy Dániel, rimaszombati h. h. lelkész fölkérés folytán tanítja a vallást a h. hitvallásuaknak a III. és IV. osztályban het. 2 órán.

*) Az építkezésre begyűlt adományok összegét, s az adakozók névsorát külön lenyomatban veendi a közönség.

Baksay István, a VI. osztály tanára, tanít mennyiségtant a III.—VI. és történelmet az V.—VI. osztályban.

Bodor István, a III. osztály tanára, tanít magyar-nyelvet a III. V.—VI. osztályban, latin-nyelvet a III.—IV. és történelmet a III. osztályban. Könyvtárnok, az önképző-kör elnöke, s ez évi igazgató.

Fábry János, a IV. osztály tanára tanítja a természeti tudományokat a III.—IV. magyar-nyelvet a IV. és földrajzot a III.—IV. osztályban, muzeumőr.

Hlavács Gyula, a rajz, szépirás és tornászat tanára, ezeken kívül tanít természetrajzot az I.—II. földrajzot a II. osztályban.

Miklovics György, az V. osztály tanára, tanít latin és görög-nyelvet az V.—VI. és vallást (helv. hitv. sz.) az I.—II. osztályban.

Polnisch János, az I. osztály tanára, tanít magyar-latin-nyelvet és földrajzot az I. német-nyelvet a II.—VI. osztályban, tápintézeti gondnok és a francia nyelv magán-tanára.

Zachar Gusztáv, a II. osztály tanára, tanít latin-, magyar-nyelvet, történelmet és mennyiségtant a II. számtant az I. vallást (ág. hitv. n.) az I.—IV. osztályban. A tanári értekezlet jegyzője és az ifjusági gyám-egyesület elnöke.

Szöllősy István, h. h., és

Prunyi Vilmos, ág. h. énekezőrek tanítják az egyházi éneklést.

Fülöp Benjámin, elemi tanító vezeti az ifjusági énekkart.

A róm. cath. ifjaknak **Gödér István**, róm. cath. hitelemző, az izraelitáknak pedig **Elfer Jakab**, h. rabbi tanította a vallást.

Előadott tantárgyak.

I. Osztály. Vallástan: (ág. hitv.) Palaesztina földrajza, — az ujszövetség ismertetése, — egyházi énekek, k. k. Varga Jánostól het. 2 óra; helv. hitv. az ó szövetség ismertetése, biblia olvasás, egyházi imák és énekek; tankönyv: Varga J. hetenként 2 óra. — **Magyar nyelv:** betű és szótan mondattani alapon a rendhagyó igékig, olvasás, elemzés, szavalás, nyelvtani s irálygyakorlatok k. k. sárospataki magyar nyelvtan és Dlhányi Zsigmond olvasókönyve het. 3 óra. — **Latin-nyelv:** olvasás, írás, főnév, melléknév, számnév, névmás, sum ige összetételeivel és a rendes igeahajlítás; különösen az első és második conjugatio egész terjedelemben, a hozzá tartozó fordításokkal és elemzéssel k. k. Schultz Varga latin nyelvtana, het. 5 óra. — **Földrajz:** általános topographiai földrajz, térképrajzolás k. k. Bellinger Fényes: het. 3 óra. — **Számtan:** tizedes számrendszer, — a négy alpművelet egész számokkal, tizedes és közönséges törtekkel, — a méter mértékek megismertetése, szóbeli előadás után, het. 2 óra. — **Nézetlan:** a terményiségek fogalma, vonalak, szögek, háromszögek, Močnik-Szabóky tankönyve alapján hetenkint 2 óra. — **Természetrajz:** I. félév: állattan, az emlősök; II. félév: állattan, rovarok, pankányok, hójanczok, férgek, sugárállatok és ázalogok; kirándulások és természetrajzi gyűjtések, k. k. Fábry János állattana het. 2 óra. — **Rajz:** az egyenes és görbe vonal, egyszerű idomok rajzolósa. — Szépirás magyar és német betűk, szavak és mondatok írása het. 1 óra.

II. Osztály. Vallástan: (ág. hitv.) mint az első osztályban; helv. hitv. mint az első osztályban. **Magyar nyelv:** az ik-es, szenvedő, hangugrató és személytelen igék; egyszerű és összetett mondatok; olvasás, elemzés, irálygyakorlatok, szavalás, k. k. mint az I-ső osztályban het. 3 óra. — **Latin-nyelv:** a nomenek ismertetése, igék, igehatározók, előljárók, indulatszók, — megfelelő fordítások; 16 latin mese elemezve s könyvnlétkül k. k. mint az I-ső osztályban, s azonfelül sárospataki latin olvasókönyv. — **Német-nyelv:** olvasás, írás, a nevek, a három segédige és a rendes conjugatio cselekvő és szenvedő alakja, a visszaható igékig, 82 gyakorlat fordítva k. k. Graf Jakab német nyelvtana het. 3 óra. — **Földrajz:** első f. é. Magyarország földirata: második f. é. ausztriai birodalom; térképrajzolás otthon és az iskolában, k. k. Buzogány Áron, hetenként 2 óra. — **Történelem:** Magyarország történelme; k. k. Dierner Hanthó, het. 2 óra. — **Mennyiségtan:** tizedes és közönséges törtek ismertetése, arány, aránylat, egyszerű hármas szabály, s kamatszámítás, méter-mértékek ismertetése, szóbeli előadás után; het. 2 óra. — **Nézetlan:** négy és sokszögek, térszámítás, idomok átváltoztatása s osztása, — vonalak, arányok egyenlő osztása, irányosítása, — háromszögek hasonlósága, k. k. mint az I-ső osztályban, het. 1 óra. — **Természetrajz:** I. f. é. állattan, madarak, hullók, halak, k. k. Fábry János állattana, második f. é. növénytan, kirándulások, gyűjtések, k. k. Fábry János növénytana, het. 2 óra. — **Rajz:** egyszerűbb példányok rajzolósa minták után, összekötve az árny és világosság magyarázatával tájképek rajzolósa minták után. — **Szépirás:** mint az első osztályban.

III. Osztály. Vallástan: (ág. hitv.) Ziegenbein-Székács hit és erkölestanaiból, az ó és új testamentomi könyveknek s írónak megismertetése, — a keresztyén egyházak választanai, het. 2 óra. — (helv. hitv.) Heidelbergi káté, het. 2 óra. — **Magyar-nyelv:** szóegyeztetés, szóvonzat, névelő, számnév, melléknév és névmás használata, igevonzat, szórend, fogalmazás, szavalás, k. k. sárospataki magyar nyelvtan, het. 3 óra. — **Latin-nyelv:** mondattan, a mondat részei, szóegyeztetés, szóvonzat, tér-, idő-, helynevekről, tulajdonnevek szókötése, névmások, k. k. Szepesy. Cornelius, Themistocles, Cimon, Aristides, Pausanias. Phaedrus I. könyve, dolgozatok, het. 6 óra. — **Német nyelv:** az igeahajlítás szenvedő alakja, hangváltozó rendhagyó, visszaható, személytelen igék, határozók, kötszók, előljárók vonzata megfelelő fordításokkal k. k. Toepler, het. 2 óra. — **Történelem:** Ó-kor Ázsia s Afrika népei. Görögország k. k. Somhegyi; het. 3 óra.

— **Mennyiségtan**: az alpműveletek egész s törtszámokkal, a betű számtan elemei, hatványozás, gyökzárás, a méter-mértékek ismertetése, s átszámítások. Görbe vonalak s az azok által beírt ábrák. het. 3 óra. — **Földrajz**, Európának Magyarországon s Ausztrián kívüli állama Brassai tankönyve szerint. Térkép-rajzolás, het. 2 óra. — **Természettudományok**: I. fél év: Ásványtan Soltész szerint; II. fél év természettanból a testek általános és különös tulajdonsági, a hőről k. k. Gregus term. t. het. 2 óra. — **Tornászat**: szabad testgyakorlat, különös tekintettel a katonai gyakorlatokra, tornászat az eszközökön, és cselbalövészet Flóbert-féle szobafegyverrel.

IV. osztály. Vallás. (ág. hitv.) mint a III. osztályban (helv. hitv.) mint a III. osztályban. **Magyar nyelv**. I. félév: irálytan (az irály kellékei, képletek, alakzatok, irályművek, különösen levelek és polgári ügyiratok) II. félév: a költészet elemei (hangsúlyozás, szómérték, versmérték, rím, könnyebb műfajok) elemzés, szavalás, összesen 50 irályi dolgozat. K. K. Laky D. irály — s költészetana; het. 3 óra. — **Latin nyelv**. Mondattan, szórend k. k. Szepesy. Cornelius, Hamilkar, Hannibal, M. P. Cato, Julius Caesar III. könyve, heti dolgozatok, hetenkint 5 óra. — **Német nyelv**. mondattan, a beszédrészek használata a mondatban, esettan, a megfelelő fordításokkal, s kisebb összefüggő darabok olvasása, fordítása, emlékező k. k. Szemák István német mondattan. I. rész hetenkint óra. — **Földrajz**. Azsia, Afrika, Amerika, Ausztrália k. k. Visontay földrajza; Térkép-rajzolás hetenkint 2 óra. — **Történelem**. A rómaiak őskori története Somhegyi könyve nyomán, időszaki táblák. Hetenkint 2 óra. — **Mennyiségtan**. Összetett arányok, s azoknak különféle alkalmazásai a méter-rendszer teljes ismerete, hossz-, ür- súlyméréssel, átszámítások szemléletesen és gyakorlatilag; Egyenletek. Lapmértan ismételve, tömegmértan szemléletesen. Hetenkint 3 óra. **Természettan**: erőtan, delejesség, villanyosság, hang- és láttan, kísérletekkel összekötve, k. k. Gregus Gy. Het. 3 óra. — **Rajz**: a távlat magyarázása, szabadkézi rajz természet után szobában és szabadban; het. 2 óra.

V. Osztály: Vallás. A vallásos eszmék története. Irta Szász Domonkos, het. 2 óra. — **Magyar nyelv**: Költészet, dolgozatok k. k. Torkos, het. 3 óra. — **Latin nyelv**: I. félév P. Ovidii Trist, 4 Elegia C. Sallustii bellum Jugurthinum, mythologia és régiségek ismertetésével, magyarázva, fordítva s nagyobb részben emlékelve, minden 14 nap házi dolgozat, het. 5 óra. — **Görög nyelv**: Olvasás irás, a szóalaktan minden részei, fordítási gyakorlatokkal, elemzés, a rendes igék betanulása. Tankönyv: Szepessy Imre, het. 3 óra. — **Német nyelv**: Tanköltészet (mese, parabola, paramyth), és lyrai költészet (a dal, az óda stb.) megfelelő mintaolvasmányokkal, irálygyakorlatok k. k. Dr. Heinrich Gusztáv német olvasókönyve het. 2 óra. — **Történelem**: Középkor. Szilágyi tank. sz. het. 3 óra. — **Mennyiségtan**: Betűszámtan, a négy alpművelet, a törtek rendszeres ismerete, arányok. A teljes méter-rendszer s hossz-mértan, tértan Močnik szerint het. 3 óra. — **Természettudományok**: I. félév: ásvány- és földtan Soltész nagyobb könyve szerint het. 2 óra; — II. félév: növénytan Soltész nyomán. Fűvészeti kirándulások, göresövi vizsgálatok, növénygyűjtés het. 2 óra.

VI. osztály. Vallás mint az V-ik osztályban. — **Magyar-nyelv** mint az V-ik osztályban. — **Latin nyelv**: I. félév: P. Ovidii Metamorph. Ciceronis orat. in L. Catil. Prosodia ismétlése; — II. félév: P. Virgili Aeneis I. könyv, Bucolicon, Georgicon válogatott helyei, Ciceronis orat. pro Archia poeta fordítva szónokilag és költészetileg elemelve, s nagyobb részben emlékelve, minden 14 nap házi dolgozat, het. 5 ó. — **Görög nyelv**: A nyelvtan befejezve, elméletileg s gyakorlatilag alkalmazva, rendes és rendetlen igék begyakorolva. Xenoph. Anab. I. könyve fordítva, elemelve, emlékelve. Tankönyv: Szepessy Imre, het. 3 óra. — **Német nyelv**: mint az V. osztályban. — **Történelem**: Uj-kor Szilágyi tank. szerint het. 3 óra. — **Mennyiségtan**: betűszámtan, hatványok, gyökmennyiségek, logaríthmusok, első rendi egyenletek egy s több ismeretlennel. A méter rendszer. Tömegmértan, sík háromszög tan Močnik sz. het. 3 óra. — **Természettudományok**: I. félév: állattan Soltész tk. nyomán, embertan Schubert szerint; II. félév: vegytan kísérletekkel és számításokkal, Fehér Ipoly tankönyve szerint het. 2 óra.

A francia nyelv mint rendkívüli tantárgy adatott elő, s két csoportra oszolva hallgatta és tanulta az ifjuság egy része. — **Kezdők**: olvasás irás, a nevek használata, a két segédige és a három rendes igeajlítás fővonásaiban, megfelo fordításokkal k. k. Tipray János francia nyelvtana het. 2 óra. — **Haladók**: a nyelvtan kiegészítése; összefüggő darabok olvasása, fordítása, k. k. Ollendorf-Salamin francia nyelvtana het. 2 óra.

Tanszerek.

I. Könyvtár. Könyvtárunkat ez év folytán három főrésze osztottuk u. m.:

a) Nagy könyvtára, melynek berendezése folyamatban van, s a mely 2612 kötetet, s 540 füzetet tartalmaz; b) Tanári könyvtára, melyben 187 kötet van, s végre c) Ifjusági könyvtára 457 kötettel. Ez utóbbi a növendékek kora, s felfogása szerint rendeztetett be. Az ifjak évi 1 frt díjért hetenkint kétszer kapnak olvasmányokat.

Mindhármat több szerző és kiadó műveinek egy-egy példányával gazdagítja.

V a g y o n a:

Mult évi maradvány	43 frt 13 kr.
Ez évi bevétele	13 frt 50 kr.
Összesen	56 frt 63 kr.
Kiadása	35 frt 40 kr.
Maradvány	21 frt 23 kr.

II. **Muzeum**. I. Természettudományi osztály: 1) Állattani gyűjtemény: 1260. Szaporodás: (a nemzeti muzeum ajándéka 53 db madár, Kubinyi Gusztávtól 1 juhgyomorban talált szorgolyó) 54 tárgy; összesen 1314 darab.

E gyűjteményből több megrongált darabot kellett kidobni az átköltözéskor, a valódi létszám a végleges rendezéskor állapítható meg.

2. Növénytan gyűjtemény. Két külön csoportban rendeztetik. Az eddig berendezett kötegek mintegy 900 növényfajt foglalnak magukban (etiquettirozva). A fagyűjtemény áll: 36 faj hossz- s mintegy 25 keresztmetszethől s 36 faj szénpéldányból.

3. Ásvány- és földtani gyűjtemény. Megközelíti a 2000 dbot. Jegeczminta van mintegy 50 darab fából és papirosból.

II. Természettani osztály. 1. Vegytani készlet mintegy 30, vegykémszer 24. Ehhez jön az ez évi szállítmány 62 kémszer és vegyananyag; — 2 borszeszlámpa, göregek, lombikok, kémesövek, légfogók, üvegesövek (= 60 db); egy ozonometer.

2. Természettani készletek száma 82. Ez évi szaporodás 4 db.

III. Régiségek és pénzgyűjtemény: 10 db fegyvernemű és edény; ez idén szaporodás 1 db bronzkard és 1 db sarkantyú. — 575 db éremhez jött ez évben 4 db régi pénz.

IV. Kézműtárgy: 5 db. Összesen mintegy 5224 db tárgy és készlet.

187⁴/₅. évi ajándékok: Kun Bertalan superintendenstől 10 frt. Kubinyi Gusztávtól 2 ezüst régi pénz, 1 juhgyomorban talált szorgolyó, 1 amerikai dió; Dapsy Vilmostól 1 kiállítási érem, Madarassy Lőrincz 1 régi sarkantyú; Szemes Samueltól 1 régi bronzkard. A nemzeti muzeumtól 53 db többnyire ázsiai és amerikai madárfaj.

Vétel útján szereztetett: 1 db gyémánt, 1 hallező, 1 Bunsenféle elem, ozonometer, a vegytan tanításához a legszükségesebb eszközök, kémszerek és vegyananyagok. Ezeknek beszerzése az 1875. január 6-iki hangverseny 143 frt 2 krnyi jövedelméből volt eszközölhető.

III. **Rajzpéldányok**. A rajzpéldányok 5 külön csoportba osztva állanak rendes és rendkívüli órákon az ifjuság rendelkezésére; s a mintegy 500 db példányt a volt növendékek sikerültebb példányai egészítik ki.

IV. **Torna-készleteink**, különösen azok, melyek az iskola tágas udvarán voltak felállítva, részint az idő, részint pedig az építkezés által megrongáltatván: a tanári kar a helybeli közös iskola tornahelyiségét eszközölte ki a nyári félévben át az ifjuság számára, míg a téli félévben a birtokunkban levő mintegy 90 dbot tevő apróbb készleten tartattak gyakorlatok az iskola nagy termében, s ezéllövészet a szabadban e célra ajándékozott és vett fegyverekkel. Tornászatban résztvett 30 rendes- és 49 magán-növendék. Ez utóbbiak 1 frt 20 krt fizettek fejenkint.

V. Az említetteknek kívül vannak értékes mértani készleteink; 4 földgömb, számos térkép. Az utóbbiak a folytonos használat következtében csaknem teljesen hasznavehetetlenek, s nagyobb részben ezeket az ifjak által készített térképek pótolják.

Tápintézet.

A lefolyt iskolai évben 60 tanuló nyert tápintézetünkben ellátást, — és pedig 52 kapott ebédet és vacsorát, míg 8 csak ebédre jelentkezett.

Rendes ebédéddij fejenkint 30 frt; a vacsora dija 20 frt. Díjmentes volt 4, 12 frtot fizetett 2, 20 frtot 1, 24 frtot 4, a többi 30 frtot.

Ebédre kapnak a növendékek külön-külön levest, ¹/₄ font hust, főzeléket s ¹/₂ font kenyéret, hetenkint kétszer tészta, s egyszer pecsenyét. A vacsora vastag-étel és ¹/₂ font kenyérből áll.

Az intézet alaptökeje 515 frt s 44 krral járult az ifjuság ételmezési költségeihez.

I. A l a p t ö k e.

a) Alapítványokban	421 frt 92 kr.
b) Tökésítettett	4811 frt 64 kr.
Összesen	5263 frt 56 kr.

187³/₄-iki évben.

A) B e v é t e l.	B) K i a d á s.
a) Kérvényezés helyben és vidéken 660 frt 52 kr.	a) Tápszerekért . . . . . 1873 frt 72 kr.
b) Kamatok és ajánlatok . . . . . 500 frt 89 kr.	b) Tökésítettett . . . . . 556 frt 16 kr.
c) Tápdijak . . . . . 1623 frt 20 kr.	c) Építkezésre . . . . . 1500 frt — kr.
d) Tőke visszafizetés . . . . . 1830 frt — kr.	d) Vegyes . . . . . 220 frt 55 kr.
e) Vegyes . . . . . 16 frt 58 kr.	
Összesen . 4631 frt 19 kr.	Összesen . 4150 frt 03 kr.

Készpénz e szerint 481 frt 16 kr.

Az intézet jöltevei közt megemlítjük többek közt a helybeli takarékpénztárt, mely 20 frttal gyarapította az alaptökét; továbbá Hoffmann Agost urat, a ki 10 frttal járult a kérvényezéshez. Ezekon kívül

ns. **Roffy Borbély László** ur az iskola megnyitása alkalmával, **Miklovics György** tanártársunk pedig névnapján vendéglelte meg a tápintézeti ifjuságot.

Ifjusági egyesületek.

A) **Önképzőkör.** A kör 1874. oct 2-ik napján alakult meg, s működését az 1875. év június 27-ik napján tartott „Kazinczy ünnepélyvel zárta be. Ez idő alatt 45 rendes ülésen 83 művet bíralt meg, melyek közül érdem-könyvbe iratott 3, megdicsértetett 25 dolgozat és 34 bírálat. Minden ülésen egy, vagy két tag a jelesebbek költői vagy szónoki művek közül szavalt, s ismertetett költészet- és szónoklattannilag. Dicséretben részesült 17 elemzés és 28 szaválás, egy elemzés pedig emlékkönyvbe iratott.

Pályadíj-alapítványa van három, u. m. **Jánosdeák Andrásné** által alapított kettő, szeretett fia, **László emlékére**, és egy **Szabó Márton** ur által alapítva. Egynek-egynek évi jövedelme 5 frt. Ugyancsak pályadíjjal **Lőrinczy Endre** ügyvéd ur 5 frtot, a társulat pedig 3 frtot tüzött ki.

A lefolyt évben 5 pályakérdés tüzetett ki.

1. Költészettani tanulmány Vörösmarti „Cserhalom“ című hősbeszélye felett. Jutalma a Jánosdeák László emlékére alapított egyik díj 5 frt. — A beérkezett két pályamű közül a díjt Binét Arnold VI. osztálybeli tanuló nyerte; míg Fodor Pál műve megdicsértetett.

2. Történeti beszély. Jutalma a Szabó Márton-féle 5 frt.

Erkezett két pályamű. „Zách Felicián“ és „Alila“ ezimek alatt. Mindkettő jutalomraméltónak ítéltetvén, az első a pályadíjjal, a másik, minthogy a műfordításra pályamű nem érkezett, **Lőrinczy Endre** ur által e célra adott 5 frttal jutalmaztatott. Az elsőnek szerzője Bazilidesz János, a másodiké Engel Lajos.

3. Szónoki beszéd, elhunyt pályatárs felett. Mindkét beérkezett mű dicséretben részesült. Szerzők: Katona József és Perjéssy László.

4. Költemény szabadon választott tárgyról. Beérkezett 11 mű. A Jánosdeák László emlékére alapított másik jutalmat nyerte Pap Árpád „Jefte“ című románca, a társulat által kitűzött 3 frtot Lőrinczy György „Mohácsnál“ című alagyája. Megdicsértetett: „Dal“ Deme Lajostól. „Szabadságharc“ (prolog) Pokorny Gyulától. „Az árva“, Vozáry Amadétól. „Életemből.“ Csorba Barnától. „A rab“, Koncsak Jánostól.

Vagyona: Kézpénzben . . . . . 17 frt 87 kr.
Kötvényen . . . . . 49 frt 32 kr.

Osszesen . . . . . 67 frt 19 kr.

Tagjainak száma 55.

B) **Olvasókör.** Az ifjusági olvasókör az önképzőtársulat aegise alatt alakult és élt a lefolyt iskolai évben is, s mint ilyen hordatta a „Magyarország és Nagyvilág“-ot, „Vasárnapi Ujság“-ot „Politikai Ujdonságok“-at, „Természet“-et, s a „Gömör“-t.

C) **Énekkar.** Az ifjusági énekkart Fülep Benjámín elemi tanító kitaró szorgalommal vezette; s fáradozását siker koronázta, a mennyiben a 80 tagból álló testület több hazafias, népies és alkalmi darabot tanult be, s haladásáról a „Kazinczy ünnepély“ alkalmával tett tanubizonyságot.

D) **Zenekar.** A zenekar az iskolai év elején Török Árpád és Nagy Ferencz VI-ik osztálybeli tanulók vezetése alatt szervezkedett; de az elsőnek kora halála, a másodiknak folytonos betegeskedése nem engedték, hogy a megelőzőt évekhez mérten kellő sikert mutathatott volna fel.

Régtől fogva hó ohajtásunk egy zenede felállítására, de ez, a mennyiben e célra csak 2 zongora, két gordonkával s 72 frt 93 krnyi tőkével rendelkezünk. még most sem létesíthető. Az egyik zongora **Hamaliár Károly** ur ajándéka.

E) **Gyámegyesület.** A gyámegyesület az iskolai év folyama alatt alakult. Célja az egyházi gyámegyletek támogatása s más jótékony intézetek gyámolítása. S minthogy rendes tagja lehetett mindenki, ki havonként 1 krt fizetett az intézet pénztárába, általában meleg pártfogásra talált. S ez áldozatkészség eredményezte azt, hogy évi bevétele 30 frt 52 kr.

Ösztöndíjak. Jutalmazások.

a) **Huszt József** ösztöndíj-alapítványa (1000 frt), melynek 6%-es kamatját ez évben Perjéssy László VI. oszt. tanuló nyerte.

b) **Káposztás József**é, ki iskolánkat egy „Füredőrszvény“-nyel még életében megajándékozta. E részvény elárusítván 42 frtért. ennek kamatját (3 frt) kapta Szabó Kálmán.

c) **A Pelsőcz-Szentpéteri** kettős alapítvány, melynek célja lehetőleg Pelsőcz vidékéről való ifjak segélyezése. Ez évi kamatját (3—3 frt) Deme Lajos és Szuhay Benedek nyerték.

d) **Lichárd Károly** ur, ki a múlt évben egy 100 frtos földtehermentesítési kötvényt adott ösztöndíj alapul, — ez évben ismét egy ugyanily kötvényt bocsátott a tanárikar rendelkezése alá, hogy annak 5%-es jövedelmével egy idegen ajku, de magát a magyar-nyelvben legjobban kiképzett növendék jutalmaztassék. Ez utóbbival Vozáry Amadét, az előbbivel pedig Pokorny Gyulát jutalmazta meg a tanárikar.

e) **Miklovics Ferencz** ur, szokott ujévi ajándékát Deme Lajos, Szabó Kálmán, Sramko Erdre, Vladár Imre, Kozlay József s Lubik Imre között osztottuk fel.

A tanuló ifjuság névsora:

I. osztály:

- 1 Balajthy László.
- 2 Benkár Géza.
- 3 Benyo József.
- 4 Biró Béla.
- 5 Bodrogközy Lajos.
- 6 Borgos Sámuel.
- 7 Böhm Lipót.
- 8 Dancs István.
- 9 Dávid Károly.
- 10 Demeter Lajos.
- 11 Demeter Imre.
- 12 Fekete János.
- 13 Feller Vilmos.
- 14 Ferjencsik Gyula.
- 15 Garas Béla.
- 16 Garas János.
- 17 Gotlieb Herman.
- 18 Hanko János.
- 19 Hegedüs Zsigmond.
- 20 Hillmer István.
- 21 Holló János.
- 22 Horacssek Rezső.
- 23 Hunfalvy Géza.
- 24 Husek Ferencz.
- 25 Káposztás József.
- 26 Katona László.
- 27 Kisgergely János.
- 28 Klemba Pál.
- 29 Kohn Gábor.
- 30 Kohn Mór.
- 31 Kovácsik János.
- 32 Kubányi Márk.
- 33 Lévay István.
- 34 Lubik Imre.
- 35 Madarassy Árpád.
- 36 Magyar György.
- 37 Majunke Gábor.
- 38 Mares János.
- 39 Mendel Mór.
- 40 Orbán József.
- 41 Pál Ferencz.
- 42 Rázgha Gusztáv.
- 43 Réthy József.
- 44 Rutkay Aladár.
- 45 Seres József.
- 46 Sütő József.
- 47 Szabó József.
- 48 Szabó József.
- 49 Szontagh Gyula.
- 50 Szuhay Benedek.
- 51 Urbánik János.
- 52 Urbányi Béla.
- 53 Zachar János.

Magántanulók:

- 54 Szathmáry József.
- 55 Vajda Andor.

II. osztály.

- 1 Ádám Ödön.
- 2 Balogh László.
- 3 Bohus Pál.
- 4 Boldizsár László.

- 5 Bornemisza László.
- 6 Chlebus András.
- 7 Csepcesányi Béla.
- 8 Durst Viktor.
- 9 Fornét Gyula.
- 10 Holézi Sándor.
- 11 Hrabéczy Géza.
- 12 Hunfalvy Lajos.
- 13 Jakovecz Ágoston.
- 14 Ján Géza.
- 15 Jánik Kálmán.
- 16 Karno Cyril.
- 17 Kaufmann Lipót.
- 18 Kiss Károly.
- 19 Kostyenzky Kálmán.
- 20 Kozlay József.
- 21 Krausz János.
- 22 Kres Gyula.
- 23 Kuchta István.
- 24 Maczko Sámuel.
- 25 Madarassy Zoltán.
- 26 Marton István.
- 27 Mihalik Imre.
- 28 Milecz Pál.
- 29 Molnár Ferencz.
- 30 Nagy Árpád.
- 31 Nagy Kálmán.
- 32 Nagy Lajos.
- 33 Palovics Miklós.
- 34 Perjéssy Sándor.
- 35 Ruttkay Aladár.
- 36 Runyay József.
- 37 Simko Viktor.
- 38 Szabó Aladár.
- 39 Szabó István.
- 40 Szepeffy Ágoston.
- 41 Tibély László.
- 42 Tóth Mihály.
- 43 Veisz Otto.

III. osztály.

- 1 Batta József.
- 2 Bodzásy József.
- 3 Bornemisza Zoltán.
- 4 Bródy József.
- 5 Cservenka Vimos.
- 6 Francisci Pál.
- 7 Galgon Mihály.
- 8 Gasko Béla.
- 9 Greiner Fülöp.
- 10 Grotkovszky János.
- 11 Guhr János.
- 12 Hamaliár Lajos.
- 13 Hermann Béla.
- 14 Holló István.
- 15 Hoznek Lajos.
- 16 Hrabéczy Tivadar.
- 17 Kemény Andor.
- 18 Kohn Sándor.
- 19 Kolbenhayer Soma.
- 20 Kupcsák Andor.
- 21 Lacják János.
- 22 Lefkovics Lajos.

- 23 Lengyel Pál.
- 24 Nagy Endre. † 1874. dec. 4.
- 25 Oswald Frigyes.
- 26 Polony Gyula.
- 27 Prunyi Vilmos.
- 28 Schvarecz Vilmos.
- 29 Szomor Károly.
- 30 Venich Károly.
- 31 Vladár Imre.
- 32 Vladár Kálmán.

IV. osztály.

- 1 Altmann Gusztáv.
- 2 Arnisz Lajos.
- 3 Balogh Endre.
- 4 Bartha István.
- 5 Binét Manó.
- 6 Felsenburg Miksa.
- 7 Fóris Ferencz.
- 8 Gally Dániel.
- 9 Horváth Sándor.
- 10 Kuchta Sámuel.
- 11 Kundráth Mátyás.
- 12 Laczek Gyula.
- 13 Lefkovics Lipót.
- 14 Nemes József.
- 15 Perjéssy Mihály.
- 16 Plachy Béla.
- 17 Roth Lajos.
- 18 Somogyi Béla.
- 19 Sramko Endre.
- 20 Stern Mór.
- 21 Szabó Dániel.
- 22 Szakall Andor.
- 23 Ruttkay Gyula.
- 24 Szalay Gyula.
- 25 Vattay Barna.
- 26 Veres Imre.

V. osztály.

- 1 Bazilidesz János.
- 2 Brodszky Gyula.
- 3 Csizi Béla.
- 4 Dudás István.
- 5 Greiner Béla.
- 6 Greiner Lipót.
- 7 Filárszky Nándor.
- 8 Irasek Nándor.
- 9 Jungmann Dániel.
- 10 Kovács Sámuel.
- 11 Kubinyi Ferencz.
- 12 Lőrinczy György.
- 13 Manczel József.
- 14 Moravesik Constantin.
- 15 Nagy Győző.
- 16 Nagy Imre.
- 17 Nagy Lajos.
- 18 Percz Sámuel.
- 19 Pokorny Gyula.
- 20 Pollacssek Gábor.
- 21 Remenyik Lajos.
- 22 Róth Gyula.
- 23 Schvarecz Mór.